

بهره گیری از برنامه ریزی محیطی جهت رسیدن به شهرهای زیست پذیر

داداله بهمند

عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور

اصغر محیط سکه روانی

سرشناسه	: بهمند، داداله، ۱۳۵۶ -
عنوان و نام پدیدآور	: بهره‌گیری از برنامه‌ریزی محیطی جهت رسیدن به شهرهای زیست‌پذیر / داداله بهمند، اصغر محیط‌سکه‌روانی
مشخصات نشر	: تهران: آرنا، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۹ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۲۶-۸۰-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: شهرسازی -- جنبه‌های زیست‌محیطی
موضوع	: شهرسازی -- طرح و برنامه‌ریزی
موضوع	: شهرداری -- جنبه‌های زیست‌محیطی
شناسه افزوده	: محیط‌سکه‌روانی، اصغر. ۱۳۶۴ -
رده بندی کنگره	: HT۱۶۶(۱۳۹۲) ۹۳ب/۹
رده بندی دیویی	: ۱۲۱۶/۳۰۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۴۴۸۲۹۷

نشر آرنا

عنوان	: بهره‌گیری از برنامه‌ریزی محیطی جهت رسیدن به شهرهای زیست‌پذیر
نویسنده	: داداله بهمند، اصغر محیط‌سکه‌روانی
ناشر	: آرنا
چاپ	: اول ۱۳۹۲
شمارگان	: ۱۰۰۰ نسخه قیمت: ۶۵۰۰ تومان

www.arnapub.com

فهرست مطالب

فصل اول: شهرها و محیط شهری.....	۹
۱-۱- مقدمه.....	۱۰
۲-۱- چهره آینده زندگی شهری.....	۱۱
۳-۱- محیط: سرمایه حیاتی برای شهرها.....	۱۶
۴-۱- فعل و انفعالات درونی شهر با محیط خود.....	۲۷
۵-۱- پیوند سلامت، محیط و فقر.....	۲۸
۶-۱- گروههای آسیب پذیر در مقابل مخاطرات محیطی.....	۲۹
۶-۱-۱- جمعیت و آسیب پذیری.....	۲۹
۷-۱- ریسک ها و مخاطرات بهداشت محیط.....	۳۲
۸-۱- دولت های محلی و محیط شهری.....	۳۶
فصل دوم: چگونگی بکار گیری محیط در استراتژی های برنامه ریزی شهری.....	۵۱
۱-۲- مقدمه.....	۵۲
۳-۲- موانع بکار گیری محیط در برنامه ریزی شهری.....	۵۴
۴-۲- ابزارهایی برای بکار گیری محیط در برنامه ریزی شهری: بررسی اجمالی.....	۵۴
۴-۲-۱- ابزارهای سیاسی.....	۵۵
۴-۲-۲- ابزار اطلاعات.....	۵۵
۴-۲-۳- ابزار اقتصادی.....	۵۸
۴-۲-۵- ابزار های نظارتی.....	۶۱
۴-۲-۶- ابزارهای فرآیندی.....	۶۳
۵-۲- دانش و ابتکار برنامه ریزی (کنفرانس چشم انداز).....	۶۴

۶۶	۶-۲- مطالعات پایه.....
۶۷	۷-۲- مواد و روش‌های مشارکتی.....
۷۱	فصل سوم: نمونه‌ای از بکارگیری محیط در برنامه ریزی شهری.....
۷۲	۱-۳- برنامه ریزی توسعه یکپارچه (IDP).....
۷۳	۲-۳- راهبرد توسعه شهری (CDS).....
۷۴	۱-۲-۳- روش و ابزارها.....
۷۵	۲-۲-۳- محدودیت‌های راهبرد توسعه شهری.....
۷۶	۳-۳- برنامه ریزی بوم‌شهرها (ECP).....
۷۷	۴-۳- بودجه بوم (EB).....
۷۸	۵-۳- ارزیابی استراتژیک محیطی (SEA).....
۸۱	فصل چهارم: نمونه‌های موردی.....
۸۲	۱-۴- اسکندریه، مصر.....
۸۲	۱-۱-۴- نیمرخ شهری.....
۸۳	۲-۱-۴- چرا این مورد مطالعه انتخاب شده است؟.....
۸۳	۳-۱-۴- سابقه شهری.....
۸۴	۴-۱-۴- رویکرد مدیریت شهری.....
۸۴	۵-۱-۴- طرح جامع توسعه استراتژیک شهر را در چارچوب CDS اسکندریه.....
۸۵	۶-۱-۴- اولویت‌های اقتصادی و فیزیکی انجمن مشارکت برای توسعه شهر اسکندریه.....
۸۸	۷-۱-۴- عوامل موثر جهت دستیابی به اهداف پروژه.....
۹۰	۸-۱-۴- نقطه ورود محیط به فرایند CDS.....
۹۲	۹-۱-۴- نتایج.....
۹۴	۲-۴- شهر بانکوک، تایلند.....
۹۴	۱۰-۲-۴- مشخصات شهری.....

۹۵	۲۰۲۰۴-بافت شهری
۹۷	۳۰۲۰۴-رویکرد مدیریت شهری
۹۷	۴۰۲۰۴-مطالعه موردی
۱۰۰	۵۰۲۰۴-نقطه ورود محیط زیست
۱۰۱	۶۰۲۰۴-قابلیت تکرار پذیری
	۳۰۴- منطقه شهری بایامو، جمهوری
	کوبا، ۱۰۲
۱۰۲	۱۰۳۰۴-مشخصات شهری
۱۰۳	۲۰۳۰۴-چرا این مطالعه موردی مهم است
۱۰۳	۳۰۳۰۴-بافت شهری
۱۰۴	۴۰۳۰۴-رویکرد مدیریت شهری
۱۰۴	۵۰۳۰۴-مطالعه موردی
۱۱۰	۶۰۳۰۴-نقطه ورود محیط زیست
۱۱۲	۷۰۳۰۴-نتایج
۱۱۵	۸۰۳۰۴-درس های گرفته شده
۱۱۶	۹۰۳۰۴-قابلیت تکرار پذیری
۱۱۸	۴۰۴-استان بهول، فیلیپین
۱۱۸	۱۰۴۰۴-مشخصات استانی
۱۱۹	۲۰۴۰۴-چرا این مطالعه موردی مهم است
۱۱۹	۳۰۴۰۴-بافت شهری
۱۲۰	۴۰۴۰۴-رویکرد مدیریت شهری
۱۲۱	۵۰۴۰۴-مطالعه موردی
۱۲۴	۶۰۴۰۴-نقطه ورود محیط زیست
۱۲۵	۷۰۴۰۴-نتایج
۱۲۵	۸۰۴۰۴-درس های آموخته شده

۱۲۶	۹-۴-۴-قابلیت تکرار پذیری
۱۲۸	۵-۴-شهرداری بورگاس، بلغارستان
۱۲۸	۱-۵-۴-مشخصات شهری
۱۲۸	۲-۵-۴-چرا این مطالعه موردی مهم است
۱۳۰	۳-۵-۴-بافت شهری
۱۳۱	۴-۵-۴-رویکرد مدیریت شهری
۱۳۲	۵-۵-۴-مطالعه موردی
۱۳۶	۶-۵-۴-نقطه ورود محیط زیست
۱۳۹	۷-۵-۴-نتایج
۱۴۳	۸-۵-۴-درس‌های آموخته شده
۱۴۴	۹-۵-۴-قابلیت تکرار پذیری

رشد جمعیت در مناطق شهری یک پدیده در سراسر جهان است و کشورهای آسیایی نیز این قاعده مستثنی نیستند. به خصوص در کشورهای در حال توسعه، شهرنشینی در دو دهه گذشته سریع بوده است و چنین انتظار می‌رود که در سال‌های آینده نیز ادامه یابد. در حالی که شهرنشینی فرصت‌هایی را برای اشتغال، آموزش و توسعه اجتماعی - اقتصادی ارائه می‌دهد اما تعدادی از مشکلات سلامت شهری را به ارمغان آورده است. این مشکلات سلامت شهری توسط عوامل مختلفی به نام عوامل تعیین کننده سلامت ایجاد می‌شوند که این عوامل تا حدودی به خدمات پزشکی و بهداشتی و شاید بیشتر از آن به محیط‌های فیزیکی، اجتماعی و اقتصادی مناطق شهری و همچنین شیوه زندگی و رفتار مردم مرتبط هستند. در طول سال‌های گذشته *WHO* در تعدادی از طرح‌های بهداشتی شهری به نام شهرهای سالم با کشورهای در حال توسعه همکاری داشته است. ابتکارات شهرهای سالم به عوامل تعیین کننده سلامت شهری که بسیاری از آنها تحت کنترل مستقیم خدمات پزشکی - بهداشتی نیستند می‌پردازد. راه حل برای مشکلات بهداشت شهری نیاز به دخالت موثر بخش‌های غیر بهداشتی دارد به عنوان مثال صنعت، حمل و نقل، کار، آموزش، بازرگانی و تجارت، آب و برق و خدمات شهری، برنامه ریزی شهری و غیره، همچنین به سازمان‌های غیر دولتی، بخش خصوصی و جامعه. استراتژی کلی به کار گرفته شده است. در کشور ما نیز اقداماتی در خصوص شهرهای زیست محیطی و زیست پذیر انجام گرفته است که امیدواریم این کتاب به عنوان یک سند بتواند به طرح‌های خلاقانه تر محلی و ملی شهرهای زیست پذیر کمک نماید.

نگارندگان

بهار ۱۳۹۲